

II.

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/72

od 4. listopada 2017.

o dopuni Uredbe (EU) 2015/751 Europskog parlamenta i Vijeća o međubankovnim naknadama za platne transakcije na temelju kartica u pogledu regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju zahtjevi u skladu s kojima kartične platne sheme i izvršitelji obrade moraju postupati kako bi se osigurala primjena zahtjeva o neovisnosti u smislu računovodstva, ustroja i postupaka odlučivanja

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2015/751 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o međubankovnim naknadama za platne transakcije na temelju kartica ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 7. stavak 6.,

budući da:

- (1) Kako bi se utvrdili zahtjevi kojima se osigurava razdvajanje kartičnih platnih shema i izvršitelja obrade primjereno je definirati određene pojmove koji se odnose na računovodstvo, ustroj i postupak odlučivanja kartičnih platnih shema i izvršitelja obrade, bez obzira na pravni oblik tih subjekata.
- (2) Kartične platne sheme i izvršitelji obrade trebali bi imati računovodstvene postupke s pomoću kojih mogu pripremati financijske podatke o zasebnim računima dobiti i gubitka i bilješke uz te financijske podatke. Tim se zahtjevima ne zamjenjuju niti izmjenjuju računovodstvena načela i standardi ili zahtjevi koji se odnose na godišnje financijske izvještaje koji se već primjenjuju na kartične platne sheme i izvršitelje obrade.
- (3) Zbog toga je primjereno odrediti način alokacije prihoda i rashoda u okviru tih računovodstvenih postupaka. Ti računovodstveni postupci trebaju biti propisno dokumentirani, osobito prijenos sredstava između kartičnih platnih shema i izvršitelja obrade.
- (4) Da bi se osigurala neovisnost, kartične platne sheme i sudjelujući izvršitelji obrade trebali bi te financijske podatke pripremati barem jedanput godišnje i njihovu bi reviziju trebao obavljati neovisni revizor. Ti podaci i revizija tih podataka trebaju biti dostupni nadležnim tijelima na njihov zahtjev, kako bi mogla osigurati postupanje u skladu sa zahtjevima o neovisnosti.
- (5) Kartične platne sheme i izvršitelji obrade koji nisu zasebne pravne osobe trebali bi barem biti ustrojani kao različite unutarnje poslovne jedinice. Osoblje kartičnih platnih shema i izvršitelja obrade, uključujući više rukovodstvo, treba biti neovisno i smješteno u različite radne prostore opremljene ograničenim nadziranom pristupom. Radi promicanja neovisnosti višeg rukovodstva kada su ta dva subjekta dio iste grupe i da bi se spriječila praksa „rotirajućih vrata”, višim rukovoditeljima trebalo bi zabraniti rad za drugu stranu poslovanja najmanje godinu dana nakon njihova odlaska iz subjekta za koji su radili.

⁽¹⁾ SL L 123, 19.5.2015., str. 1.

- (6) Osoblju kartičnih platnih shema trebalo bi dopustiti da obavlja samo poslove koji se odnose na dizajniranje, ažuriranje ili uvođenje usluga obrade, ako su ispunjeni posebni uvjeti kojima se osigurava postupanje u skladu sa zahtjevima o neovisnosti.
- (7) Kako bi se izbjegao svaki poticaj kartičnim platnim shemama ili izvršiteljima obrade da preko svojeg osoblja jedni s drugima postupaju na povlašten način ili razmjenjuju povlaštene informacije koje nisu dostupne njihovim konkurentima, sustavi nagrađivanja osoblja kartičnih platnih shema i izvršitelja obrade ne bi se trebali izravno ili neizravno temeljiti na ekonomskoj uspješnosti izvršitelja obrade ili kartičnih platnih shema. Politike nagrađivanja trebale bi biti u cijelosti dostupne nadležnim tijelima na njihov zahtjev.
- (8) Primjereno je navesti da bi u slučaju kartičnih platnih shema i izvršitelja obrade koji su dio iste pravne osobe ili grupe u kodeksu ponašanja trebalo utvrditi i objaviti pravila kojima se osigurava postupanje osoblja u skladu sa važećom Uredbom i učinkovite sankcije i mehanizme za njihovu provedbu.
- (9) Kartičnim platnim shemama i izvršiteljima obrade trebalo bi dopustiti korištenje zajedničkim uslugama pod uvjetom da to ne uzrokuje uzajamnu razmjenu osjetljivih podataka te da se uvjeti razmjene tih usluga, uključujući financijske uvjete pod kojima se te usluge nude, propisno dokumentiraju u jednom dokumentu. Taj bi dokument trebao biti dostupan nadležnim tijelima na njihov zahtjev, kako bi mogla osigurati postupanje u skladu sa zahtjevima o neovisnosti. Trebalo bi uvesti posebne uvjete zajedničkog korištenja sustava za upravljanje podacima. Trebalo bi međutim zabraniti razmjenu osjetljivih podataka između kartičnih platnih shema i izvršitelja obrade zbog kojih bi kartična platna shema ili izvršitelj obrade stekli konkurentsku prednost.
- (10) Primjereno je utvrditi uvjete za sastav upravljačkih tijela kartičnih platnih shema i izvršitelja obrade, bez obzira na njihov pravni oblik i ustrojstvena rješenja, kako bi se osiguralo odgovarajuće rješavanje mogućih sukoba interesa u postupku odlučivanja između kartičnih platnih shema i izvršitelja obrade. Te bi uvjete trebalo objaviti i nadležna bi ih tijela trebala preispitati. Nadalje, kartične platne sheme i izvršitelji obrade trebali bi imati zasebne godišnje operativne planove koje odobravaju njihova relevantna upravljačka tijela. Ti zasebni godišnji operativni planovi trebali bi u cijelosti biti dostupni nadležnim tijelima na njihov zahtjev, kako bi mogla osigurati postupanje u skladu sa zahtjevima o neovisnosti.
- (11) Ova se Uredba temelji na nacrtu regulatornih tehničkih standarda koji je Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) dostavilo Komisiji.
- (12) EBA je provela otvorena javna savjetovanja o nacrtu regulatornih tehničkih standarda na kojima se temelji ova Uredba, analizirala moguće povezane troškove i koristi te zatražila mišljenje Interesne skupine za bankarstvo osnovane u skladu s člankom 37. Uredbe (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuju zahtjevi u skladu s kojima kartične platne sheme i izvršitelji obrade moraju postupati kako bi se osigurala primjena članka 7. stavka 1. točke (a) Uredbe (EU) 2015/751.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „upravljačko tijelo” znači tijelo kartične platne sheme ili izvršitelja obrade imenovano u skladu s nacionalnim pravom, koje je ovlašteno za utvrđivanje strategije, ciljeva i općeg usmjerenja subjekta i koje nadzire i prati postupak odlučivanja rukovodstva te uključuje osobe koje stvarno upravljaju poslovanjem subjekta;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

2. „više rukovodstvo” znači fizičke osobe u kartičnoj platnoj shemi ili izvršitelju obrade koje obavljaju izvršne funkcije i odgovorne su osobe i odgovaraju upravljačkom tijelu za svakodnevno upravljanje poslovanjem kartične platne sheme ili izvršitelja obrade;
3. „naknada” znači svaki oblik fiksne i promjenjive naknade, uključujući plaćanja ili primanja, novčana ili nenovčana, koju kartična platna shema ili izvršitelj obrade zaposlenicima isplaćuju izravno ili preko posrednika;
4. „zajedničke usluge” znači svaka aktivnost, funkcija ili usluga unutarnje jedinice kartične platne sheme ili izvršitelja obrade ili zasebne pravne osobe, koja se obavlja u korist kartične platne sheme i izvršitelja obrade;
5. „grupa” znači matično poduzeće i sva njegova poduzeća kćeri kako je definirano u članku 2. stavku 11. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

POGLAVLJE II.

RAČUNOVODSTVO

Članak 3.

Financijski podaci

1. Kartične platne sheme i izvršitelji obrade trebali bi imati računovodstvene postupke s pomoću kojih mogu pripremati financijske podatke o zasebnim računima dobiti i gubitka i bilješke uz te financijske podatke.
2. Financijski podaci iz stavka 1. ispunjavaju uvjete važećeg računovodstvenog okvira za izradu financijskih izvještaja kartičnih platnih shema i izvršitelja obrade.

Članak 4.

Alokacija prihoda i rashoda

1. Financijski podaci iz članka 3. stavka 1. temelje se na alokaciji prihoda i rashoda između kartičnih platnih shema i izvršitelja obrade u skladu sa sljedećim pravilima:
 - (a) prihodi i rashodi koji se mogu izravno pripisati pružanju usluga obrade alociraju se izvršitelju obrade;
 - (b) prihodi i rashodi koji se mogu izravno pripisati kartičnoj platnoj shemi alociraju se kartičnoj platnoj shemi;
 - (c) prihodi i rashodi koji se ne mogu izravno pripisati pružanju usluga obrade ni kartičnoj platnoj shemi alociraju se na temelju troškova poslovanja, što podrazumijeva alokaciju neizravnih prihoda i troškova u skladu sa stvarnom potrošnjom izvršitelja obrade ili kartične platne sheme;
 - (d) prihodi i rashodi koji se ne mogu izravno pripisati i ne mogu se utvrditi na temelju troškova poslovanja alociraju se u skladu s računovodstvenim metodama dokumentiranim u popratnoj bilješci.
2. U popratnoj bilješci iz stavka 1. točke (d) za svaki prihod i trošak alociran na temelju tih metoda navodi se:
 - (a) osnova za alokaciju;
 - (b) obrazloženje osnove za alokaciju.

Članak 5.

Dokumentiranje prijenosa financijskih sredstava između kartičnih platnih shema i izvršitelja obrade

1. Kartične platne sheme i izvršitelji obrade pripremaju posebna obrazloženja za svaki uzajamni prijenos financijskih sredstava u svrhu pružanja usluga ili korištenja zajedničkih usluga iz članka 12. U tim obrazloženjima navode se cijene i naknade za te usluge, bez obzira na njihove uzajamne temeljne obveze i ustrojstvena rješenja. Ta obrazloženja dio su financijskih podataka iz članka 3. stavka 1.

⁽¹⁾ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

2. Ako kartične platne sheme i izvršitelji obrade pripadaju istoj pravnoj osobi ili grupi, u posebnim obrazloženjima iz stavka 1. navode se dokazi o tome da se cijene i naknade za usluge koje su jedni drugima pružali ili za njihove zajedničke usluge ne razlikuju od cijena i naknada koje su za iste, ili ako takvih nema, za usporedive usluge jedni drugima obračunavali kartične platne sheme i izvršitelji obrade koji ne pripadaju istoj pravnoj osobi ili grupi.

Članak 6.

Revizija i učestalost revizije financijskih podataka

1. Reviziju financijskih podataka pripremljenih u skladu s člancima 3., 4. i 5. obavlja neovisni i ovlašteni revizor.
2. O reviziji iz stavka 1. sastavlja se izvješće kojim se jamči:
 - (a) istinit i fer prikaz financijskih podataka koje su pripremili kartične platne sheme i izvršitelji obrade;
 - (b) usklađenost i usporedivost financijskih podataka s računovodstvenim okvirima za pripremu financijskih izvještaja kartičnih platnih shema i izvršitelja obrade;
 - (c) usklađenost financijskih podataka s politikama alokacije iz prethodnih godina ili, u slučaju neusklađenosti, obrazloženje promjene politike alokacije i ponovni izračun vrijednosti za prethodne godine.
3. Financijski podaci iz članaka 3., 4. i 5. dostavljaju se revizoru iz stavka 1. jedanput godišnje i u cijelosti su dostupni nadležnim tijelima na njihov zahtjev, zajedno s izvješćem o reviziji neovisnog revizora.

POGLAVLJE III.

USTROJ

Članak 7.

Funkcionalno razdvajanje

Kartične platne sheme i izvršitelji obrade koji nisu osnovani kao dvije zasebne pravne osobe ustrojavaju se kao dvije zasebne unutarnje poslovne jedinice.

Članak 8.

Razdvajanje radnog prostora

Kartične platne sheme i izvršitelji obrade koji su smješteni u istom poslovnom prostoru ustrojavaju se u zasebnim radnim prostorima opremljenim ograničenim i nadziranom pristupom.

Članak 9.

Neovisnost višeg rukovodstva

Više rukovodstvo kartičnih platnih shema ili poslovne jedinice kartične platne sheme razlikuje se od višeg rukovodstva izvršitelja obrade ili poslovne jedinice izvršitelja obrade, i djeluju autonomno. Višem rukovodstvu kartičnih platnih shema ili poslovnih jedinica kartičnih platnih shema nije dopušteno preuzimanje poslova za izvršitelje obrade ili za poslovne jedinice izvršitelja obrade, i obrnuto, najmanje godinu dana nakon odlaska višeg rukovodstva iz subjekta za koji je radilo.

Članak 10.

Neovisnost osoblja

1. Osoblje kartičnih platnih shema razlikuje se od osoblja izvršitelja obrade.
2. Osoblje kartičnih platnih shema i izvršitelja obrade može obavljati poslove koji se odnose na pružanje zajedničkih usluga iz članka 12.

3. Osoblje izvršitelja obrade može obavljati poslove koji se odnose na dizajniranje pravila, postupaka, standarda i provedbenih uputa za izvršenje kartičnih transakcija, pod sljedećim uvjetima:
- (a) poslove koji se odnose na dizajniranje pojedinačnih pravila mogu obavljati drugi izvršitelji obrade na nediskriminirajućoj osnovi;
 - (b) u dizajniranje tih pravila uključen je reprezentativni uzorak svih izvršitelja obrade koji sudjeluju u kartičnim platnim shemama.

Članak 11.

Nagrađivanje

1. Izvršitelji obrade donose politike nagrađivanja kojima se njihovo osoblje ne potiče da prema kartičnim platnim shemama postupi na povlašten način ni da im dostavlja povlaštene informacije koje nisu dostupne drugim konkurentima. Nagrađivanje njihova osoblja stoga odražava uspješnost izvršitelja obrade i nije izravno ni neizravno povezano s uspješnošću kartične platne sheme kojoj taj izvršitelj obrade pruža usluge.
2. Kartične platne sheme donose politike nagrađivanja kojima se njihovo osoblje ne potiče da prema nekom izvršitelju obrade postupi na povlašten način ni da mu dostavlja povlaštene informacije koje nisu dostupne drugim konkurentima. Nagrađivanje njihova osoblja stoga odražava uspješnost kartične platne sheme i nije izravno ni neizravno povezano s uspješnošću izvršitelja obrade.
3. Politike nagrađivanja iz stavaka 1. i 2. u cijelosti su dostupne nadležnim tijelima na njihov zahtjev.

Članak 12.

Zajedničke usluge

1. Kartične platne sheme i izvršitelji obrade koji se koriste zajedničkim uslugama u jedinstvenom dokumentu popisuju i opisuju zajedničke usluge i uvjete, uključujući financijske uvjete, pod kojima se te usluge pružaju.
2. Jedinstveni dokument iz stavka 1. u cijelosti je dostupan nadležnim tijelima na njihov zahtjev.

Članak 13.

Zajednički sustav za upravljanje podacima

Sustav za upravljanje podacima kojim se zajednički koriste kartična platna shema i izvršitelj obrade osigurava:

- (a) zasebnu identifikaciju osoblja kartične platne sheme i izvršitelja obrade postupkom autentikacije radi pristupa sustavu za upravljanje podacima;
- (b) pristup korisnika samo podacima za koje imaju ovlaštenje u skladu s ovom Uredbom. Konkretno, osjetljivim podacima, iz članka 14., izvršitelja obrade ne može pristupiti osoblje kartične platne sheme i osjetljivim podacima kartične platne sheme ne može pristupiti osoblje izvršitelja obrade.

Članak 14.

Osjetljivi podaci

Kartične platne sheme i izvršitelji obrade ne razmjenjuju podatke osjetljive prirode kojima stječu konkurentsku prednost ako se ti podaci ne razmjenjuju s drugim konkurentima.

Članak 15.

Kodeks ponašanja

1. Kartične platne sheme i izvršitelji obrade koji pripadaju istoj pravnoj osobi ili grupi izrađuju i javno na svojim internetskim stranicama objavljuju kodeks ponašanja u kojem se određuje postupanje njihova osoblja kojim se osigurava usklađenost s ovom Uredbom. U kodeksu ponašanja određuju se i učinkoviti mehanizmi njegove provedbe.

2. U kodeksu ponašanja posebno se utvrđuju pravila kojima se sprječava razmjena osjetljivih podataka iz članka 14. između kartičnih platnih shema i izvršitelja obrade. Nadležna bi tijela trebala preispitati taj kodeks ponašanja.

POGLAVLJE IV.

POSTUPAK ODLUČIVANJA

Članak 16.

Neovisnost upravljačkih tijela

1. Kartične platne sheme i izvršitelji obrade osiguravaju da se sastavom njihovih upravljačkih tijela izbjegavaju sukobi interesa u postupku odlučivanja između kartične platne sheme i izvršitelja obrade, među ostalim i utvrđivanjem jasnih i objektivnih kriterija na temelju kojih ista osoba istodobno može obavljati funkcije direktora u upravljačkom tijelu kartične platne sheme i u upravljačkom tijelu izvršitelja obrade. Te bi kriterije trebalo objaviti i nadležna bi ih tijela trebala preispitati.
2. Upravljačka tijela kartičnih platnih shema i izvršitelja obrade koja pripadaju istoj pravnoj osobi ili grupi odobravaju i periodično preispituju politike sprječavanja sukoba interesa u svrhu upravljanja i praćenja usklađenosti s ovom Uredbom.
3. Za potrebe stavka 2. i ako funkcije direktora može obavljati ista osoba u upravljačkom tijelu kartične platne sheme i u upravljačkom tijelu izvršitelja obrade, kartične platne sheme i izvršitelji obrade osnivaju:
 - (a) zasebno upravljačko tijelo odgovorno za odlučivanje o poslovanju kartične platne sheme, uz iznimku zajedničkih usluga iz članka 12., i koje je sastavljeno od članova upravljačkog tijela koji ne obavljaju ni jednu izvršnu funkciju u vezi s aktivnostima obrade. Ti članovi savjetuju upravljačko tijelo o strategiji kartične platne sheme u skladu s ovom Uredbom i pomažu upravljačkom tijelu pri nadzoru provedbe te strategije na razini višeg rukovodstva;
 - (b) zasebno upravljačko tijelo odgovorno za odlučivanje o aktivnostima obrade, uz iznimku zajedničkih usluga iz članka 12., i koje je sastavljeno od članova upravljačkog tijela koji ne obavljaju ni jednu izvršnu funkciju u vezi s poslovanjem kartične platne sheme. Ti članovi savjetuju upravljačko tijelo o strategiji izvršitelja obrade u skladu s ovom Uredbom i pomažu upravljačkom tijelu pri nadzoru provedbe te strategije na razini višeg rukovodstva;
 - (c) neovisne linije odgovornosti od višeg rukovodstva poslovne jedinice kartične platne sheme ili poslovne jedinice izvršitelja obrade, ovisno o slučaju, prema upravljačkom tijelu.
4. Ustrojstvena rješenja uspostavljena u skladu sa stavkom 3. u cijelosti su dostupna nadležnim tijelima na njihov zahtjev.
5. Upravljačko tijelo u cijelosti je odgovorno za osiguravanje usklađenosti s ovom Uredbom.

Članak 17.

Neovisni godišnji operativni planovi

1. Kartične platne sheme i izvršitelji obrade imaju zasebne godišnje operativne planove kojima se utvrđuje proračun, uključujući kapitalne i operativne rashode i moguće delegiranje ovlaštenja za praćenje tih rashoda, koji se dostavljaju njihovim upravljačkim tijelima na odobrenje ili, ako je relevantno, upravljačkom tijelu iz članka 16.
2. Zasebni godišnji operativni planovi u cijelosti su dostupni nadležnim tijelima na njihov zahtjev.

POGLAVLJE V.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 4. listopada 2017.

Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNCKER
